

Asia: VN/26031/2020-VM-5

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta

VTJ-lain muutokset

- Näettekö ehdotetun VTJ-lain muutoksen tehokkaaksi keinoksi vähentää tietoturvaloukkausten uhreille aiheutuvaa vahinkoa? Onko muita tehokkaampia keinoja vähentää uhreille aiheutuvaa vahinkoa?
- Viitaten kappaleeseen 4.1. keskeisistä ehdotuksista, tulisiko selvitysvastuun jakautumisesta säätää henkilötunnuksen muuttamista hakevan ja Digi- ja väestötietoviraston välillä? Tulisiko Digi- ja väestötietovirastolle säätää jokin erityinen tiedonsaantioikeus vireillä olevaan rikosasiaan liittyvistä tiedoista siinä tapauksessa, että selvitysvastuun jakautumisen katsottaisiin edellyttävän nykyistä laajempaa tiedonsaantioikeutta?

Emme näe ehdotetun VTJ-lain muutosta tehokkaaksi, koska on myös paljon muita tietoja, jotka tietovuodoissa joutuvat rikollisten käsiin.

On tehokkaampaa lisätä resursseja uhrien neuvontaan. Lisäksi ehdotamme, että toimijoille tulisi sanktioita, jos henkilötunnusta käytetään tunnistautumisessa. Tämä olisi omiaan vähentämään henkilötunnuksen turhaa käyttöä, mikä taas vähentäisi uhrien vahinkoja.

Vaikutusten arviointi

- **Keskeiset kehitys- ja tarkennuskohteet esityksen vaikutusten arvioinnin osalta (esimerkiksi vaikutukset tietojä käsittelyjen tiedonhallintaan ja tietoaaineistojen muodostamiseen tai vaikutukset asiakkaisiin, mikäli asiakas ei ole toteuttanut hänen vastuullaan olevia toimenpiteitä).**

Henkilötunnuksen vaihtumisesta ei välity tietoa kaikille henkilötunnusta käsitteleville tahoille. Jos korkeakoulu ei tiedä henkilön henkilötunnuksen muuttuneen, siitä aiheutuu ennalta tietämättömiä

vaikutuksia tietojen käsittelyssä esim. valtakunnallisessa VIRTIA -tietovarannossa olevat tiedot mm. todistukset ja ammattipätevyystiedot, kuten lääkäreiden pätevyys. Eri rekistereiden päivitysten ajantasaisuus jää epävarmaksi.

Yleiset kommentit

- **Yleiset kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta**

Kannatamme sen selvittämistä, että jatkossa olisi yksi sähköinen palvelu estojen ja kieltojen hakemiseen identiteettivarkauksien uhreille.

Kuten luonnoksessa todetaan: "Ongelma ei siis yksistään poistu henkilötunnuksen muotoa tai yksittäisen henkilön henkilötunnusta muuttamalla, vaan muuttamalla koko henkilön identiteetinhallinnan ja -hyödyntämisen prosessit vastaamaan digitaalisen toimintaympäristön vaatimuksia." Tästä johtuen pidämme tärkeänä ohjata keskeiset toimijat käyttämään vahvaa tunnistautumista.

Pidämme tarpeellisena mahdollisuutta tietojen hakemisesta myös vanhalla henkilötunnuksella.

Lakimuutos herättää paljon kysymyksiä. Mistä korkeakoulut voivat varmistaa henkilön henkilötunnuksen vaihtumisen? Millä tavoin muu julkinen hallinto ja julkista hallintotehtävää toteuttavat yksityiset, tässä tapauksessa korkeakoulu, saa muuttuneet tiedot tietoonsa?

Törmälä Marjut
Tampereen yliopisto - Tietohallinto